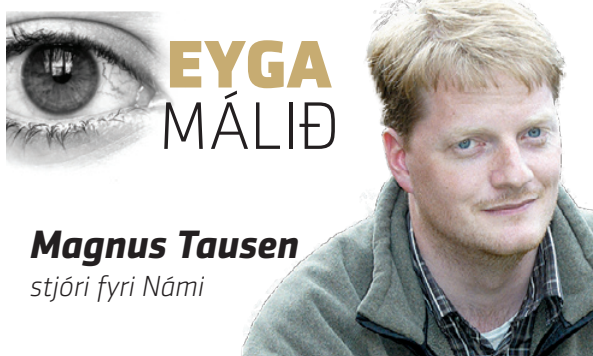

Magnus Tausen

stjóri fyri Námi

Narcissus!

Í eini 20 ár hava føroyingar, sum fylgja tað allar minsta við í miðlunum, vítað, at eitt ávíst tollmál hevur verið í Sørvági. Sama við eini ávísari flakamaskinu, einum fiskiloyvi, eini ferð til New York og so framvegis. Alt meiri og minni prógvað ella óprógvað. Og nú hetta kvøldið í Degi og Viku, eftir at lögmaður hevði gjørt tað, sum vit øll helst vistu at hann fór at gera – nevniliga einki, varð so øll framhaldssendingin skorin niður í nakrar minuttir og borðreidd fyri okkum aftur. Og fjøldin er ósamd, tí er hetta borandi og sakligur journalistikkur, forfylging ella okkurt heilt triðja?

Valla ber til sakliga longur at tosa um hetta málið. Tí tað endar altíð við verju ella álopi. Rættiliga trupult gerst tað, nú miðlarnir fara í hesar somu skotgravir. Tí eg havi staðfest, at hvørja ferð KVF ber hetta málið fram, og tað ger KVF mangan, er bara spurningurin um tímar, fyrr enn VP er á breddanum við viðmerking frá ad-hoc toyminum, sambandsmanni, eygleiðara ella onkrum heilt øðrum, sum kann vera hvør sum helst huldumaður. Og eg spyrji meg sjálvan hví so er, og um KVF er serliga treiskt í júst hesum málinum, og hví tað so er?

Men hvussu eg so vendi og snari, standi eg eftir við kensluni, at her er ikki alt rætt. Tað, sum víst hevur verið á í øllum hesum málunum, er ikki reiðiligur atburður, sum fólk flest gódtaka ella loyva sær sjálvum. Hetta eru viðurskifti, sum tyngja persónliga, fyri flokkin og nú fyri alla politisku skipanina. Og tað er álvarsamt. Serliga tá ið tað eftir øllum at døma als onga avleiðing fær yvirhøvur.

Sum tað stendur í brúðarvísuni, “skal tíð til alt, og ein er tíðin at dansa”. Og ein er tíðin at siga, at nú er nóg mikið. Nú er best, at eg víki, so onnur kunnu halda á í friði og samstarvi. Ella at floksleiðslan ger tað. Tann tíðin haldi eg er bæði komin og farin, tá ið tað viðvíkur figgjarmálaráðharra okkara – og helst onkrum øðrum politikara eisini. Sekur ella ósekur er í grundini líka mikið. Sjálvandi ikki hjá honum, men tá ið tað viðvíkur politikkinum og kósini. Tað eigur ein flokkur ella ein lögmaður at tora at siga. Tí eingin leikari er størri enn liðið og leikarar koma og fara, men liðið heldur á.

Tað fer tó ikki at henda í hesum førinum, tí tað snýr seg ikki um politikk, men um persónar. Persónar við ego til hæddar sum háhús og sum halda fast í valdinum, um so alt raplar kring teir. Teir eru sum Narcissus í gamla Grikkalandi. Forelskaðir í sær sjálvum. Og ást fjalir lýti.

Herálvur Jacobsen

formaður Føroya

Lærarafelags

Í grein á Facebook sunnudagin 8. juni, sigur ein lærari sína hugasan um øktu arbeidsbyrðuna, sum er áløgd lærarum. M.a eru próvtøkukrøv og próvtøkuuppgávur broytt í innihaldi og økt í vavi, so fyrireikingin og rættiarbeiðið er vaksið munandi. Lærarar skulu skriva undirvísingargongdir og ársætlanir, synopsis og finna ókendan tekst o.s.fr. Hon trýr als ikki uppá, at vit við hesum fáa ein betri skúla, og hvør er tá ætlanin við nýggju uppgávu? Ein annar sera viðkomandi spurningur, hon setur er: “*Hvør hevur avgjört, at tað skal verða so?*” Eg fari ikki at endurgeva alla greinina her, hóast innihaldið er viðkomandi og rakar nakrar sera grundleggjandi spurningar um skúlaskap og læring. Undirtøkan, greinin fær millum lærarar, talar sítt klára mál. Av teimum 560 limunum í Facebook-bólkunum hava 150 longu viðmælt (*mær dámar*) og aðrir 50 hava gjørt viðmerkingar. Talan er um spurdómar, sum lærarar kenna seg aftur í.

Økta arbeidsbyrðan er í stórari andsøgn til sparingarnar á fólkskúlaøkinum seinnu árin. Sparingar, sum m.a. hava havt við sær, at lærarar eru álagdir at undirvísa fleiri tímar, samstundis sum tíðin til aðrar uppgávur er munandi skerd. Líka so álvarsamt er tað tó, at lærarar í stóran mun síggja øktu krøvini um skjalfesting sum óneyðugt og tíðarkrevjandi arbeiði, uttan stórvegis meaning. Tíðin hevði verið nógv betur brúkt til at fyrireika undirvísing ella til samveru við næmingarnar. Kenslan av eftirliti og av at skriva til leiðsluna, sum kortini ikki hevur stundir at lesa, er ikki ókend.

Spurningin um, hvør ið hevur avgjört, at tað skal verða so, fari eg ikki at svara. Tann spurningin kunnu

avvarðandi myndugleikar svara, hóast eg ivist stórliga í, at avvarðandi myndugleikar hava nakað svar. Men tað ber til at hugleiða um, hví støðan er sum hon er.

Øll vita, at okkarar skúlapolitikkur meira og minni hevur fyrimynd í donskun skúlapolitikki. At vit støðugt hava kopierað danskar skúlatankar er fyrigeviligt, men vandamálið er, at tað í stóran mun hevur sloppið okkum undan at orða okkara egnu skúlapolitikk og av tí sama hevur orðaskiftið um fólkskúlan í stóran mun snúð seg um smálutir heldur enn um grundleggjandi innihald og virði.

Fyri góðum tjúgu árum síðan byrjaði vend at koma í donsku fólkskúlahugsanina. Í 1991 luttók danski fólkskúlin fyri fyrstu ferð í altjóða lesikanning, og úrslitini vistu, at danskir næmingar ikki løsu so skjótt og væl sum næmingar í øðrum av luttakaralondunum. Aftaná komu aðrar altjóða kanningar. Fyrsta Pisa-kanningin, sum OECD skipaði fyri, var í 2001. Og síðan er tað í stóran mun tilmæli frá OECD, sum hava myndað skúlapolitikkin í heimsins londum. Í 2006 luttóku Føroyar fyri fyrstu ferð í Pisa-kanningini. Hesin ovurhugin at luttaka í altjóða sambæriligum kanningum kom ikki av ongum, men var ein avleiðing av alheimsgerðini, sum tók dik á seg, og sannføringini um, at allir tættir í samfelagnum, eisini útbúgvingarverkið, mugu brynjast til kappingina m.a. við Tíkarabúskapirnar í Asiu.

Sum ein liður í átakinum er í Danmark ásett, at 95% av ungdóminum skulu hava eina ungdómsútbúgving. Eitt mál sum tað gongst illa at náa, og sum setur nógvar ungdómar undir trýst at velja útbúgving, hóast hugur ella evni ikki samsvara valinum. Eitt annað átak var at seta ítøkilig mál fyri, hvat næmingar skulu duga á ymiskum floks/aldurstigum. Og sum framhald av hesum var umráðandi at finna og skjalfesta bestu undirvísingarhættir at náa ásettu málunum.

Í Føroyum byrjaði samsvarendi námsætlanararbeiðið í 2008, og í fólkskúlanum vóru nýggju námsætlanirnar settar í gildi í august í 2011. Tað er ov eintáttað at siga, at hetta

bara var ein eftirgerð av donskum viðurskiftum, tí um somu tíð var neyðugt at taka nýggja próvtalsstigan í nýtslu, skuldu vit ikki verða eftirbátar á altjóða útbúgvingarmarknaðinum. Absolutti próvtalsstigin krevur neyv mál, so næmingurin kann metast í mun til ásettu málini og ikki t.d. í mun til floksfelagarnar.

Tá námsætlanirnar, við neyvt ásettum málum vóru almannakunngjörðar, vóru fleiri lærarar, sum settu spurningin um, hvussu lærarar skuldu fyrihalda seg til næmingar, sum menn-ingarliga vóru so fyri, at tað var órealistiskt og beinleiðis skaðiligt at trýsta hesar næmingar fram móti ásettu málunum, hóast flokssstigið samsvaraði. Hesum kundi eingin ella var eingin at svara.

Samstundis skortar ikki við ábendingum um, at økta áherðslan á fakliga innihaldið, m.a. orsakað av Pisa-kanningum og landsroyndum, krøvini um at náa ásettum fakligum málum og økta trýstið á ungdómar um í skundi at velja útbúgving, sæst aftur í úrskiljing av næmingum til serlig undirvísingartilboð og í øktum tali av ørkimlaðum ungdómun, sum ikki finna fótafesti í ráðandi rákinum. Alt hetta eygleiða lærarar dagliga, men stóri trupul-

leikin er, at eingin áhugi er í at samskifta á tí støði, sum lærarar vita er viðkomandi og neyðugt.

Í kjalarvørrinum á nýggju námsætlanunum komu økt krøv um skjalfestan. Ivaleyst eru krøvini grundað á námsfrøði, men eisini við einum íkastum av misáliti. Kravið um at partar av álagda skrivliga arbeiðinum skal handast skúlaleiðsluni til ásetta tíð kundi bent á tað seinna. Hetta er tó, tá saman um kemur, ikki so týðningarmikið. Tað, sum átti at fingið ávaringar-klokkurnar at ringja, er, at stórus partur av fólkskúla-lærarunum metir seg hava fingið álagdar uppgávur uttan at arbeiðstíð í ársverk-inum fylgir við, og enn verri, at lærarar hava kenslu av, at uppgávan í lítlan mun gagnar dagliga arbeiðinum og tí ikki geva meaning.

Framvegis standa vit við spurninginum um, hvør hevur sagt at tað skal verða so. Brotini omanfyri kundu kanska bent á, at broytingarnar at kalla eru ríknar inn á okkum úr Danmark og útheiminum annars, men hóast tað er tað neyðugt, at lærarar fáa spurningin svaraðan, um hvørjar grundgevingarnar fyri broytingunum eru. Tað er ein væl kend sannroynd, at útbúgvingarpolitisk átøk ikki neyðturviliga fremja læring. Er tað tað, sum er um at henda her?

Musikkskúlaskipanin søkir eftir lærara at byrja í august 2014

Starvið er tíðaravmarkað til skúlaárið 2014/2015.

20 tímar um vikuna í elbassi og kontrabassi í Nes Sónar Musikkskúla, Musikkskúlanum í Vágum og í Tórshavnar Musikkskúla.

Lokið prógv frá musikkkonservatorium krevst. Lærar- og setanarviðurskifti sambært sáttmála millum Fíggjarmálaráðið og Føroya Musikklerarafelag.

Umsóknarfreist: 30.06.2014.

Umsókn, við prógvi og viðkomandi skjølum, skal sendast til:

Musikkskúlaskipan Føroya

att: Martin Mouritsen, leiðari
Hoyvíksvegur 72, FO 100 Tórshavn
martin@mmr.fo tlf 216462
www.musikkskulin.fo